

Tit ringja — vit skriva

Er nakað ávási? — Ivamá? Ein spurningur, ella tíðindi, so ring til okkara. Vit eru til reiðar!

tíðindablaðið
socialurin

Lýsingar:

Lýsingarmaður okkara er ráðgevari hjá fyrirkum og einstaklingum í lýsingaspurningum. Hetta verður gjørt uttan meir kostnað fyri lýsaran.

Eingin trygd fyri evnaveikum í Føroyum

Orð og mynd
Dagny Joensen

— Vit eru í tí støðu, at tað kann gerast veruleiki at evnaveik verða send av landinum, tí ikki er rúmd fyri teimum í Føroyum, segði Landsfelagið Javni á tíðindafundi friggjadagin

Landsfelagið Javni — evnaveikur at bata — hevur í skrivi til Lendsstýrið dagfest 23. februar í ár, gjørt landsmyndugleikunum greitt, at nakað munagott má henda, um evnaveik ikki aftur skulu sendast av landinum, tí ikki rúmd er fyri teimum í Føroyum.

— Hetta segði Tumas Sæbúð, formaður í Javna, sum saman við hinum nevndarlimunum bjóðaði til tíðindafund í nýggju hølum felagsins í N. Finsensgøtu í Havn.

Endamálið við fundinum var at gera almenn- ingin vart við støðuna hjá teimum brekaðu, sum nú er so akutt, at tað í næstum møguliga verður veruleiki at senda brekað av landinum.

Í lètuni er einki pláss leyst á Eirargarði 14-16, og er tørvur á bráfengis hjálp, so standa vit hjálparleys, sigur nevndin.

Grundarlagið undir Andveikraforsorgini í Føroyum er ov veik, tí bert tann fyrisitingarligi parturin hevur tilhald í Føroyum. Andveikraforsorgin hoyrir enn undir danska sosialstýrið, og skulu

danskar játtanir til, um nakað munagott skal skipast fyri her á landi.

Samgonguskjalið

Í samgonguskjalinum fyri núsitandi landsstýri stendur at lesa: Málið um Andveikraforsorgin verður loyst.

— Higartil er als einki gjørt fyri at loysa andveikraforsorgarmálið, sigur nevndin í Javna. Hon upplýsir eisini, at Løgtingið hevur álagt og heimilað landsstýrinum (sambr. samtykt mai 83) at útvega neyðugu bygningar til at taka móti teimum persónum, sum kunnu ella vilja flyta frá deildunum Eirargarði 14-16. Sama heimild er til neyðugu útbyggingina av andveikraforsorgini.

Kortini er einki hent í hesum málum.

Í 1978 setti Landsstýrið eina nevnd, sum skuldi kanna viðurskiptini við útbygging av andveikraforsorgini í smærri bústaðareindir.

Henda nevnd kom við áliti í 1982, men sigur nevndin í Javna, at hon

ikkí góðtekur hetta álitið, sum er vorðið ótíðarhóskandi.

Í nevndini undir landsstýrinum fingur tvey umboð fyri Javna innivist, men hesir limir fingur ikki teirra sjónarmið fram í lídna álitinum.

Úrslitið er, at tað trygdarnetið, sum landsfelagið Javni í mong ár hevur arbeitt fyri at fáa staðfest ikki er vorðið sum ætlað.

114 búgva heima

Í álitinum um útbygging fyri andveik í smærri vistar — uppvenjingar — og umlættingarheim kring Føroyar verður upplýst, at umleið 114 andveik búgva heima hjá forældrum ella systjum í Føroyum. 47 eru á stovnum í Danmark og 47 á Eirargarði í Havn, umframt 11 á pensionati, fyra á Vistarheiminum, fyra búgva til leigu í egnar kamari, ein hevur egnar íbúð, tvey eru gífur og búgva í egnu húsum, tvey í familjurókt og trý búgva á skúlaheimi.

Álitið sigur eisini, at tað er bráneyðugt við útbygg-

ing, tí bert eitt pláss er eftir á Eirargarði. (Hetta eina pláss er nú ikki longur).

Bústaðartørvurin er eftir álitinum størstur í Suðuroy, Norðoyggjum og við Streymin (samskipa Eysturoy og norðaru helvt av Streymoy) og í Suðurstreymoy.

Evnaveik skúgvast til viks

Nevndin í Javna sigur, at hon er ikki nøgd við hesa niðurstøðu, tí tað ongantið kann verða rætt at senda tey evnaveiku burtur úr vanligum umhvørvi.

— Vit góðtaka ikki, at okkar brekaðu skulu fjaltast onkunstaðni, har vanlig fólk ikki búgva. Tað er júst av stórum týðningi, at tey av okkara brekaðu, sum eru so væl fyrir, at tey kunnu búgva í smærri eindum, sleppa at búgva millum vanlig fólk. Tey skulu verða ein liður í tí dagliga umhvørvinum, her á landi.

Higartil er einki hent við útbyggingini, tó at tað í fleiri ár hevur verið umrøtt at nýta gomlu Loranstöðina í Vági sum íbúð fyri brekað. Spurningurin um leiguupphæddina er ikki loystur, og harvið stendur tað enn.

Nevndin í Javna sigur kortini, at Loranstöðin ikki júst er hóskandi til hetta endamálið, og at hon tí ikki hevur gjørt nakað við spurningin.

Eitt annað felag ið kallast Felagið Sethús og íbúðir hevur roynt eitt tiltak at flyta brekað í eitt sethús í Havn. Har búgva fimm fólk, sum arbeida vanligt ella ganga í skúla. EIn heimahjálpar er tók og heimavegleiðari eisini, umframt ein sosialráðgevari. Henda royndin hevur vist seg at hava gagnligan ávirkan á tey brekaðu, sigur nevndin í Javna.

Okkara sjónarmið er, at vit vilja hava okkara brekaðu at búgva eftir førleiki. Tey ið ikki kunnu

Felagið Javni hevur fingið innivist í N. Finsensgøtu. Møguleiki er hjá limum og øðrum áhugaðum at vitja inn á gólvið í felagsholunum hvønn hósdag frá kl. trý til fimm seinnapart

klára at búgva sjálvstøðugt, skulu hava innivist á Eirargarði. Um tey eru før fyrir tí, skulu tey hava mogleikan at flyta á pensionat og um tað er gjørligt at venja tey frægestu brekaðu til meira sjálvstøðug bústaðarviðurskipti og arbeiði, so skulu tey flyta í smærri eindir, har tey so vilt gjørligt, kunnu klára seg sjálvi.

Evnaveik og onnur brekað hava eins og fólk flest áhuga fyrir at liva eitt sámuligt liv, undir somu viðurskipti sum onnur. Tí er tað av týðningi, at hesir spurningar verða tiknir upp til umrøðu, áðrenn tað er ov seint og vit fáa somu viðurskipti sum áðrenn felagið Javni fór at virka.

— Tað er neyvan ov nógv sagt, at politisku flokkarnir ikki hava vist okkara evnaveiku áhuga ella kenna meðabýrgd í hesum fyrir okkum so týðningarmikla máli.

Andveikraforsorgin er eitt byttibarn í Føroyum. At enda sigur nevndin í Javna, at tað ikki bert er ein vanlagna, men eisini

ein landaskomm, at senda evnaveik av landinum, tí ikki er rúmd fyri teimum her á landi.

Um so er, at tað verður veruleiki, so er talan um at skúgva brekað í útleigd, — bert tí tey eru andaliga brekað.

Tvøroyrar Pensionistafelag

Aðalfundur var í Tvøroyrar Pensionistafelag 26. februar. Okkurt um 100 limir eru í felagnum.

Øll nevndin var afturvæld. Í henni sita: Arnold Nielsen, formaður, Elisabeth Johannesen, næstformaður, Elsebeth Joensen, kassameistari, Niels Niclasen, kassameistari, Maria Smith, Christian Djurhuus og Emil Petersen.

Tiltakslimir eru: Henrietta Joensen (Famjin) og Hjørleif ENNi.

Á myndini sæst, at nevndarlimir í Javna og onnur í felagsskapinum eru ótrygg við støðuna, so sum hon nú myndar seg fyrir evnaveikum í Føroyum. Vinstrumegin sæst: Tumas Sæbúð, formaður í Javna, Trágví Henriksen, nevndarlimur, Óli Simonsen, í blaðstjórnini hjá Javna og Helena Samuelsen, fyrrverandi formaður í felagnum